

§ 112

Palvelusetelitoiminta kotihoidon järjestämistapana 1.9.2015 alkaen

HEL 2015-003019 T 06 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että palveluseteli on 1.9.2015 alkaen yksi kotihoidon järjestämistapa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti samalla, että kotihoidon palvelusetelin arvo on vähintään 7 euroa tunnilta ja enintään 34 euroa tunnilta ja että arvo määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön (STM) vahvistaman laskentakaavan mukaan, ja että palvelusetelin enimmäismäärä on 40 tuntia kuukaudessa.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi
Timo Hakala, erityissuunnittelija, puhelin: 310 62404
timo.hakala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kotihoidon palvelusetelin käyttöönotto asteittain

Sosiaali- ja terveysvirasto ottaa kotihoidon palvelusetelin käyttöön asteittain. Palveluseteli otetaan ensimmäisenä käyttöön 1.9.2015 alkaen yksityisissä palvelutaloissa asuvien asiakkaiden säännöllisen kotihoidon palvelujen järjestämisvaihtoehtona. Sen vakiinnuttua laajennetaan palvelusetelin käyttöä järjestämisvaihtoehtona myös muussa kotihoidossa.

Kotiin annettavat palvelut

Kotiin annettavien palvelujen tavoitteena on tukea kotona selviytymistä. Kotiin annettavat palvelut muodostuvat säännöllisestä kotihoidosta, tilapäisestä kotihoidosta ja kotipalvelun tukipalveluista.

Yhdistetty kotihoito sisältää sosiaalihuoltolakiin perustuvan kotipalvelun ja terveydenhuoltolakiin perustuvan kotisairaanhoidon palvelut.

Kotihoito on säännöllistä, jos palvelua annetaan vähintään kerran viikossa yli kahden kuukauden ajan. Muussa tapauksessa palvelu on tilapäistä.

Palvelusetelivaihtoehdossa kaupunki ei peri asiakkaalta asiakasmaksua, vaan hän maksaa palveluntuottajalle palvelun hinnan ja palvelusetelin välisen erotuksen (=omavastuuosuus). Kotihoidon palvelusetelinä annettava kotona hoitamisen tuen suuruus määräytyy palvelun määrän ja asiakkaan tulojen mukaan. Palvelusetelin arvon tulee olla vähintään 7 euroa tunnilta (Sosiaalihuoltolaki 710/1982 , §29b, 6.6.2008).

Kotihoidon asiakkaat ja kustannukset

Kotihoidon asiakkaita on kuukaudessa keskimäärin 8 150, joista säännöllisiä asiakkaita on noin 6 650 kuukaudessa. Lisäksi tukipalveluasiakkaita on keskimäärin 2 150 kuukaudessa. Kotihoidon toimintakustannukset vuonna 2014 olivat yhteensä noin 115 milj. euroa.

Helsingissä on yksityisissä palvelutaloissa yhteensä yli 2000 asuntoa. Näissä on ollut kunnallisen kotihoidon asiakkaita 442 lokakuussa 2014 ja heidän kotihoitopalvelunsa järjestäminen on vienyt noin 40 kotihoidon työntekijän työpanoksen.

Palveluseteli Helsingissä

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Kaupunginvaltuusto päätti 28.8.2013 muuttaa sosiaali- ja terveystoimen johtosääntöä 1.1.2014 lukien siten, että sosiaali- ja terveyslautakunta päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä vahvistaa palvelusetelin arvon.

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on päättää palvelusetelipalveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.

Palvelusetelin arvo

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunta määrää palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai

hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Palvelusetelilaista annetun hallituksen esityksen mukaan palvelusetelin arvo tulisi määritellä niin, että palvelusetelistä muodostuu asiakkaalle todellinen vaihtoehto palvelun käyttämiseen.

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin enimmäisarvo on 34 euroa tunnilta. Palvelusetelin arvo on sama kaikkina viikonpäivinä ja kellonaikoina. Tämä yksinkertaistaa palvelusetelin käyttöä ja laskutusta. Asiakkaan valitsemalle palveluntuottajalle maksetaan kuukausittain hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisen tuntimäärän mukainen palveluseteliosuus. Asiakas ja palveluntuottaja sopivat asiakkaan tarpeen ja palvelusuunnitelman mukaisesti palvelun käytännön toteuttamisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut laskentakaavan, jolla palvelusetelin arvossa huomioidaan kotitalouden tulot eri palvelumäärissä. Tulorajan ylittävä tulo vähentää palvelusetelin täyttämää vähennysprosentin osuudella jaettuna 60:llä. Sosiaalihuoltolain 29 b §:n mukainen palvelusetelin enimmäisarvo on vähintään 27 euroa tunnilta ja vähimmäisarvo 7 euroa tunnilta 1.1.2014–31.12.2015. Helsingissä enimmäisarvoksi esitetään kuitenkin 34 euroa, jotta palvelusetelin omavastuu olisi kohtuullinen myös pienempituloisilla asiakkailla.

Perustelut palvelusetelin käytölle

Vuosille 2014–2016 asetettujen sosiaali- ja terveysviraston strategisten tavoitteiden mukaisesti Helsingissä lisätään muun muassa kotiin viettäviä ja kotona asumista tukevia palveluja.

Palvelusetelijärjestelmän kehittäminen on tärkeää, koska palveluseteli lisää vaihtoehtoja, joilla mahdollistetaan yksilöllinen palvelujen toteuttaminen asiakkaan kotona.

Palveluseteli voi tarjota joustavan mahdollisuuden kotihoidon vahvistamiseen ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamiseen. Kotihoidon palvelusetelin käyttö on suunniteltu aloitettavaksi yksityisissä palvelutaloissa asuvien asiakkaiden kotihoidon järjestämiseksi. Tämä asiakasryhmä on jo itse valinnut asumisvaihtoehtonsa, ja kotihoidon palveluseteli tarjoaa heille mahdollisuuden asumisen jatkuvuuteen itse valitsemassaan kodissa palvelutalossa. Näin kunnallisen kotihoidon henkilöstöä voidaan kohdentaa enemmän tavallisissa asunnoissa asuville. Palvelusetelin enimmäismäärä on 40 tuntia kuukaudessa. Mikäli asiakkaalla on

suurempi palveluntarve, kunnallinen kotihoito tulee mukaan hänen palveluverkostoonsa.

Palvelusetelivaihtoehto on aina asiakkaan oma valinta. Palvelusetelilain mukaan asiakkaalla on oikeus kieltäytyä palvelusetelillä järjestetyistä palveluista. Asiakkaat voivat aina halutessaan myös siirtyä palvelusetelillä tuotetusta kotihoidosta takaisin kaupungin omaan kotihoitoon.

Kustannukset

Palvelusetelin käyttöönotto vähentää kotihoidon kustannuksia muihin tuottamisvaihtoehtoihin verrattuna. Kustannusten väheneminen riippuu palvelusetelin käytön laajuudesta.

Kustannuksiin vaikuttaa oleellisesti asiakkaiden keskimääräinen palvelusetelin arvo. Keskimäärin kustannusten arvioidaan vähenevän noin 1,1 milj. euroa vuodessa (oletuksena 200 asiakasta, joiden tulotaso on 1 500 euroa kuukaudessa ja joilla on keskimäärin 20 tuntia kotihoitoa kuukaudessa). Arviossa on käytetty oman palvelun keskimääräisenä kustannuksena 55 euroa tunnissa. Kotihoidon käynnin keskimääräinen kustannus on 44,50 euroa (tilinpäätös 2014).

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta vaikuttaa myönteisesti terveyteen ja hyvinvointiin parantamalla asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sekä lisäämällä joustavuutta ja yksilöllisyyttä palvelujen järjestämisessä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi
Timo Hakala, erityissuunnittelija, puhelin: 310 62404
timo.hakala(a)hel.fi